№ 201. Czwartek 2. Września 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 1. września. Dnia 31. sierpnia r. b. wydana i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część VI. oddziału I. z roku 1858 Dziennika rządowego dla okręgu administracyjnego c. k. namiestnictwa we Lwowie.

Ta część zawiera:

Nr. 68. Rozporządzenie cesarskie z dnia 3. maja 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego zmieniony został w niektórych punktach regulamin procedury karnej z dnia 29. lipca 1853 r.

Nr. 69. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 1. maja 1858, obowiązujące w królestwie Lombardo-weneckiem, względem zmiany niektórych postanowień w rozporządzeniu ministerstwa finansów z dnia 23. lipca 1856 (w Dzienniku praw państwa część XXXVI. nr. 142), o pobieraniu podatku konsumcyjnego od gorących napojów w królestwie Lombardo-weneckiem.

Nr. 70. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, jako też najwyższej władzy policyjnej z dnia 3. maja 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, mocą którego obwieszcza się władzom cywilnym rozporządzenie c. k. nadkomendy wojskowej z dnia 29go lipca 1857 r., wydane do wszystkich władz wojskowych, względem wyznaczania kar dyscyplinarnych na urlopników i żołnierzy rezerwowych, tudzież względem zastosowania kar pieniężnych i sposobu, w jaki postępować mają władze polityczne, jeśli rzeczone osoby wojskowe dopuszczą się przekroczenia przepisów targowych, przemysłowych lub policyjnych.

Nr. 71. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, jako też najwyższej władzy policyjnej z dnia 5. maja 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, z oznajmieniem, że zakładanie czytelni bez upoważnienia uważane być ma za przekroczenie ustawy druku.

Nr. 72. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5. maja 1858, obowiązujące w krajach koronnych, Węgrzech, Kroacyi i Slawonii, Siedmiogrodzie, województwie Serbskiem i banacie Temeskim, z objaśnieniem, że na mocy najwyższego postanowienia z dnia 2. maja 1858 r. pozostaje nadal ważnym sześćprocentowy wymiar prowizyi co do tych pożyczek, przy których przed zaprowadzeniem powszechnego kodexu cywilnego wymówione zostały sześćprocentowe prowizye z zastawem lub bez zastawu.

Nr. 73. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 6go maja 1858, obowiązujące w Węgrzech, Kroacyi i Slawonii, w Siedmiogrodzie i w województwie Serbskiem wraz z banatem Temeskim, mocą którego rozciągnięte zostało także i na wyższe sądy urbaryalne rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 23. kwietnia 1858 (Dziennik praw państwa nr. 60), że na żądanie strony przeciwnej ma c. k. najwyższy trybunał sądowy dozwalać na delegowanie innego wyższego sądu krajowego we wszystkich sprawach cywilnych, w których prezydenci wyższego sądu krajowego (tabuli banalnej) osobisty mają udział.

Nr. 74. Traktat przyjaźni, żeglugi i handlu między Jego Mością Najjaśniejszym Cesarzem Austryi i Jego Mością Szachinszachem Perskim z dnia 17. maja 1857.

Nr. 75. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 1. maja 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, względem rozszerzenia zakresu działalności władz finansowych w sprawach przekroczeń celnych.

Nr. 76. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 2. maja 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem asekurowania przesyłek poczty wozowej wyprawianych statkami Lloyda do portów zagranicznych od niebezpieczeństwa na morzu.

Nr. 77. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5. maja 1858, obowiązujące w Austryi poniżej i powyżej Anizy, w Salzburgu, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi i Gradysce z Wybrzeżem, w Tyrolu z Forarlbergiem, w Czechach, Morawii, górnym i dolnym Szląsku, z częściową zmianą rozporządzenia ministeryalnego z dnia 16. listopada 1850.

Nr. 78. Uchwała ministerstwa skarbu z dnia 14. maja 1858, z postanowieniem, że zajmujące się sprawami kas zbiorowych główne urzędy celne klasy II. w Königgracu, Znojmie, Cieszynie, Przemyślu, Tarnopolu, Bruku, Zilli i Sztajerze nosić będą na przyszłość nazwę: Kasa zbiorowa a oraz główny urząd celny klasy II., zaś pełniący funkcyę powiatowej kasy finansowej główny urząd celny w Koszycach nazwę: Kasa powiatowa finansowa, a oraz główny urząd celny klasy II.

Nr. 79. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19go maja 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego objaśnia się §. 249 ustawy karnej z dnia 27. maja 1852 w ten sposób, że nie może być zasądzona kara wydalenia z tego miejsca, do którego winowajca prawnie przynależy.

Nr. 80. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 23go maja 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, którem na mocy najwyższego postanowienia z dnia 19. maja 1858 objaśnione zostały prawne przepisy co do chwili rozpoczęcia kary u uwięzionych winowajców.

Nr. 81. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 21. maja 1858, obowiązujące w całem państwie, z ogłoszeniem tabel redukcyjnych co do stosunku, zachodzącego między nową austryacką walutą a walutami dotychczasowemi.

Sprawy krajowe.

(Postanowienia dla lekarzy. — Okólnik Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana przy objęciu urzędowania.)

Wiedeń, 30. sierpnia. Jego c. k. Apost. Mość raczył najw. postanowieniem z 10. sierpnia r. b. przyzwolić najłaskawiej, by równe uwzględnienie, jakiego doznają niżsi lekarze z akademii Józefińskiej co do niezmiennej preferencyi nad chyrurgami cywilnymi przy ubieganiu się o rządowe posady chyrurgów cywilnych rozciągnąć i do niższych lekarzy wyszłych ze stanu cywilnego, jeśli przez ciąg lat sześciu służyli w armii nienagannie.

Dalej raczył Najjaśniejszy Pan rozporządzić tem samem postanowieniem, by niższych lekarzy policzono do XII. klasy dyet.

Niniejsze postanowienie najwyższe obwieszczono z tą uwagą, że chyrurgów wstępujących ze stanu cywilnego do służby jako lekarze wojskowi uwalnia się na przyszłość w moc statutów organizacyjnych dla c. k. armii od zobowiązania do służby czteroletnej.

— Niedawno podaliśmy okólnik dostojnego gubernatora jeneralnego Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana do urzędników Lombardo-weneckiego królestwa. Teraz przytaczamy — mówi *Gazeta austr.* — dokument wprawdzie dawniejszy, lecz niemniej ciekawy, który wyjaśnia zamiary Austryi w jej włoskich krajach koronnych, a mianowicie okólnik, jaki Arcyksiążę ogłosił przy objęciu wysokiego urzędowania swego.

„Własnoręcznem pismem cesarskim z 28. lutego r. b. mianowany jestem gubernatorem jeneralnym Lombardo-weneckiego królestwa.“

„Obowiązki moje jako naczelnego komendanta marynarki powołały mnie na krótki czas do Tryestu, gdzie miałem znów sposobność usłyszyć z ust Cesarza wyraz najwyższej pochwały z zachowania się i uczuć okazanych przez mieszkańców prowincyi włoskich.“

„Z dniem dzisiejszym, kiedy stanąłem na ziemi Lombardo-weneckiego królestwa, obejmuję wsparty zaufaniem J. M. Cesarza, i licząc na lojalne uczucia ludności, na podstawie danych mi zleceń i w zupełnem uczuciu wierności i poświęcenia się służbie, poruczone mi pełnomocnictwo ze stałem postanowieniem dopełnienia zamiarów mojego Cesarza i Pana.“

„Przedewszystkiem baczyć będę na to, by korzystać z sił administracyi na rzecz duchowego i materyalnego rozwoju, który jest duszą pomyślności publicznej, kierować temi siłami, lecz z pozostawieniem im wszelkiej swobody, zapobiegać ich nadużyciu bez sta-

wiania im trudności; tudzież by popierać dobro publiczne, i gdzie tego potrzeba, zbierać i jednoczyć siły dla przeprowadzenia planów obszernych, i tym sposobem odpowiedzieć wielkomyślnym i życzliwym zamiarom J. M. Cesarza."

„Przy dopełnieniu tego posłannictwa trudnego, które oby Bóg raczył uwieńczyć skutkiem pomyślnym, liczę na usilne i uczciwe współdziałanie każdego urzędnika w szczególności. Najjaśniejszy Pan wymaga po nim sumiennego dopełnienia obowiązku, jak najściślejszego zachowania praw, zachowania tajemnicy urzędowej, prawdy i szczerości, kiedy przyjdzie złożyć sprawozdanie o położeniu i stosunkach kraju, przyzwoite (conveniente) postępowanie w obec administracyi, jakie temu przystoi, który powołany jest do spełnienia woli monarszej; spodziewa się, że przy dopełnieniu rozporządzeń wyższych niedozwoli sobie nikt zwłoki niepotrzebnej lub jakichkolwiek uchybień, i liczy wkońcu na ciągłe usiłowania dla podźwignienia nietylko bytu duchowego, lecz przedewszystkiem i materyalnego, i na pomyślny rozwój prowincyi mnie powierzonych. Oto są zebrane w krótkości punkta, których ścisłe zachowanie należy do najpierwszych obowiązków podwładnych mi urzędników."

„Będzie mi to miło i przyjemnie wyjednać promocyę i odznaki dla tych, którzy według tych skazówek dopełnią gorliwie i oględnie urzędu swego, lecz nie ścierpię tego nigdy, by szczególni urzędnicy zaniedbywaniem tych najważniejszych obowiązków służbowych uchybiali interesom tronu i kraju, i kompromitowali honor administracyi mojej. *Ferdynand Maxymilian*,

Arcyksiążę austryacki."

Ameryka.

(Rozgraniczenia się Nikaraguy i Kostaryki. — Manifestacye Stanów zjednoczonych. — Doniesienia z Ameryki południowej.)

Washingtoński korespondent dziennika *New-York Express* donosi urzędownie, że gdy przed kilku miesiącami zjechali się prezydenci Nikaragwy i Kostaryki, ażeby po dobremu załatwić sporną kwestyę graniczną, ułożyli przy tej sposobności w imieniu swoich rządów spólny adres, i przesłali do rządów Francyi i Anglii, upraszając je o interwencyę przeciw arbitralnościom Stanów zjednoczonych. Z tej przyczyny uczynił rząd Stanów Zjednoczonych kroki, które wszystkim obcym mocarstwom okazują poprostu, ale stanowczo, że Stany Zjednoczone nie pozwolą na mieszanie się ich w sprawy Ameryki centralnej, ani też na jakiebądź rozporządzenia, któreby zamierzały naruszać interesa Stanów Zjednoczonych w tej okolicy i na gościńcach tranzytowych morza południowego stagnacyę sprawiały. Rząd będzie postępować stosownie do doktryny Monroe.

Jamajka, 13. lipca. Mieszkańce Jamajki przesłali przybyłym do Liverpola okrętem „Laplata" petycyę do obu Izb parlamentowych z prośbą, ażeby angielską eskadrę nie odwoływano z wód Kuby, i żeby Hiszpanię zmuszono do wypełnienia zawartych z Anglią traktatów względem przytłumienia handlu niewolnikami. — Miejscowy rząd w Demerara mianował pana Hunt Marriot ajentem przychodźtwa dla kolonii w Kalkucie. Pan Hunt przybył okrętem „Laplata", w towarzystwie sześciu Kuliów do Anglii, i czeka na potrzebne instrukcye i listy wierzytelne, aby do Indyi odpłynąć.

Wiadomości z cichego Oceanu sięgają po dzień 30. czerwca z Valparaiso po dzień 16. z Puita. — Na kongresie republiki w Chili panowała żywa dyskusya. Minister spraw wewnętrznych podnosił zarzuty na ważność wyborów niektórych członków, na których wydany był wyrok śmierci za udział w rewolucyi r. 1850. Opozycya ta wywołała wielkie wzburzenie, które prezydent, jak słychać, zamyślał zażegnać wydaniem amnestyi. Dochody państwa w roku 1857 wynosiły 6,419 142 dolarów, czysty niedobór 69.313 dolarów, który przepisują przesileniu handlowemu. Przywóz w tym samym roku wynosił 31,800.209 dol., wywóz 19,778.150 dolarów. — Republika Boliwii ma się znajdować przez swe długi w wielkim kłopocie. — Do Peru przesłano prośbę wydalać wychodźców boliwskich z Taeny i przeszkadzać wylądowaniu jenerała Belzu. Castilla zajmował się jeszcze na południu kompetencyą o wybór, i sądzono powszechnie, że będzie przyszłym prezydentem. — W Kallao dało się czuć dnia 12. gwałtowne trzęsienie ziemi, które trwało 21 sekund, ale nie wyrządziło żadnej szkody.

Portugalia.

(Zmiana w urzędnikach.)

Według dziennika *O Futuro* podał się minister spraw zewnętrznych dla nieporozumienia z ministrem finansów p. Avila do dymisyi. Mówiono także, że gubernatora Lizbony p. Palmasiro Pinto, zastąpić ma p. Costa Lobe. Dyrektorowie myta z Lizbony i Oporto złożyli swe urzęda.

Hiszpania.

(Kredyt ministrowi spraw wenętrznych. — Nowy order. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 24go sierpnia. Królewskim, dzisiejszą *Gaceta* ogłoszonym dekretem zezwala się ministrowi spraw wewnętrznych dodatkowy kredyt 900,000 realów przeznaczony na ulżenia w nieszczęśliwych wypadkach publicznych. Dziennik *Gaceta* umieszcza także nazwiska członków specyalnego sądu przysięgłych przy wystawie artystycznej, która nastąpić ma bieżącego roku w Madrycie. Oni też mają organizować i administrować tę wystawę.

— Od dwóch albo trzech dni mówią znowu więcej niż kiedy, że książę de la Vittoria Espartero ma obwieścić manifest.

— Z Madrytu telegrafują pod dniem 24. sierpnia. „Publiczne uroczystości jakie wszędzie wyprawiają mieszkańce, opóźniają powrót Ich Mość Królestwa."

— Na cześć Króla Pelagiusza został założony nowy order kawalerski.

Anglia.

(Chińskie koszta wojenne. — Przyjęcie kardynała Wisemana. — Doniesienia z Przylądka.)

Londyn, 27go sierpnia Dziennik *Times* pisze: „Wojenne koszta, które płacić mają Chiny, wynoszą jak słychać 1,200.000 L. Z tego nie można wiedzieć dokładnie, czy Anglia i Francya, każde państwo z osobna otrzymać ma taką sumę, albo czy ma być podzieloną między Francyą i Anglią, co zdaje się być podobniejszą."

— Z Irlandyi piszą, że kardynał Wisemann przyjechał we wtorek w południe z Dublina do Baliny Sloe. W dworcu żelaznej kolei silono się na wielkie demonstracye: wywieszono czerwone chorągwie, zielone gałęzie i t. p. a lud wyprzągł konie i ciągnął powóz do miasta. Wieczór miała nastąpić iluminacya. Protestancki ksiądz C. Walker wyzwał kardynała na publiczną dysputę teologiczną.

Dla panującego wzburzenia pomnożono policyjną służbę o 300 konstablów.

— Z Przylądka przywozi parostatek „Phoebe" pocztę z dnia 21. lipca: Sir G. Grey miał właśnie odjeżdżać na granicę, pośredniczyć między Boerami a krajowymi naczelnikami. Na granicy panował pokój. Parostatek „Hermes", który wrócił z Zambezi, donosi, że Liwingstońska wyprawa popłynęła przeszło 90 mil wzwyż rzeki.

Francya.

(Nowiny dworu. — Ratyfikacya konferencyi. — Medale w pamięć wyprawy chińskiej. — Wiadomości bieżące. — Działo dla Królowy Wiktoryi.)

Paryż, 27go sierpnia. Cesarz i Cesarzowa byli wczoraj w Paryżu. Przyjechali z St. Cloud bez konwoju i w otwartym pojeździe.

— W ministeryum spraw zewnętrznych opowiadają, że członkowie konferencyi wrócą do Paryża zaledwie z początkiem listopada. Wymiana ratyfikacyi i ogłoszenie protokołów nastąpiłoby zatem dopiero w tym czasie.

— Hrabia Walewski miał wczoraj dłuższą konferencyę z lordem Palmerstonem, który dziś odjechał do Chamarande.

— W tutejszej mennicy bić będą obecnie medale na pamiątkę zdobycia warowni nad rzeką Peiho.

— Ministeryum marynarki otrzymało wczoraj chińskie przy zajęciu Kantonu zdobyte jednak nie zagwożdżone działo, sześciofuntowe z czerwonej miedzi i z lufą długości $2^3/_4$ metra.

— Jak wiadomo przesłała Królowa Wiktorya Cesarzowi przed kilką miesiącami działo z lawetą i puszką, nowego wynalazku. Cesarz nawzajem kazał odlać dwunastofuntowy granatnik własnego wynalazku. To działo stoi teraz w muzeum artyleryi i jest jak mówią wzorem piękności i doskonałości, ma nazwę „Alliance" było lane w Douai a w Paryżu wykończone. Nad herbem angielskim umieszczony jest napis: „Darowane Królowej Wiktoryi od Cesarza 1858." Temi dniami opatrzy je Cesarz, poczem odjedzie na miejsce swego przeznaczenia.

Belgia.

(Nowiny dworu.)

Bruxela, 26. sierpnia. Hrabia Flandryi przyjechał wczoraj wieczór znowu do Laecken, gdzie rano w rocznicę śmierci Ludwika Filipa odprawiono w parafialnym kościele mszę żałobna.

Król Leopold pojedzie do Szwajcaryi i zabawi jakiś czas w swej willi Giella nad jeziorem Como.

Włochy.

(Pogłoska danej amnestyi. — Obraz. — Kwarantana obostrzona. — Burza.)

Neapol, 21. sierpnia. Mówią o obszerniejszej amnestyi za polityczne przestępstwa, którą udzieli Król z powodu zaślubin następcy tronu.

— Ściany w kościele San Luca zdobi od kilku dni większy obraz olejny, który nietylko że wzbudza ogólne podziwienie ale nawet mocno zajmuje znawców i krytyków artystycznych. Jest to dzieło dostojnego artysty, Infanta Don Sebastyana, który jak wiadomo bawi od kilku lat w Neapolu i oddaje się wyłącznie malarstwu. Obraz przedstawia świętego Łukasza w trojakim charakterze jako malarza, ewanielistę i autora historyi Apostołów. Wyborna kompozycya i wykonanie, jak i harmonia całości nadałyby temu dziełu także, i wtedy cechę artystycznej doskonałości, gdyby mistrz tego obrazu niebył nawet Infantem Hiszpanii.

— Dla wzmagającej się morowej zarazy w regencyi Trypolidy obostrzono jak najmocniej wszystkie przepisy kwarantanny. Osobliwie prowenience z Malty podpadają czternastodniowej kotumacyi. Ale nawet z francuskich i innych włoskich portów przybywające okręta podlegają surowym przepisom z obawy, że tam nie tak dokładnie jak tu przestrzegają środków sanitarnych.

— Dotąd jeszcze nadchodzą z odleglejszych prowincyi skargi na wielkie spustoszenia jakie wyrządzały burze. W prowincyi Salerno zabił piorun z ściśnionej z 140 sztuk kóz składającej się trzody do 120 sztuk, bez uszkodzenia pastucha znajdującego się w pobliżu, a nawet mały chłopak co trzymał na ręku jagniątko został nieuszkodzony, pomimo że jagnię zabite.

Niemce.

(Ustawa rzemieślnicza. — Zmiany w obiegu monety.)

Drezno, 25. sierpnia. Jak wiadomo otrzymać ma królestwo Saskie nową ustawę rękodzielniczą. Rządowy projekt tej ustawy, wydany oddawna przed rozpoczęciem ostatniego zgromadzenia stanowego stowarzyszeniom rękodzielniczym, cechom i t. p. pod dyskusyę, nie przyszedł dla natłoku stanowych wniosków pod obrady, tylko został poruczony deputacyi, która na przyszłą sesyę złoży w tej mierze sprawozdanie. Obecnie jest ten wniosek przedmiotem dziennego porządku w Freibergskim z 79 członków składającym się kongresie saskich stowarzyszeń rękodzielniczych, gdyż z rozmaitych stowarzyszeń nadeszły do tej kwestyi odnoszące się wnioski. Szemnickie stowarzyszenie proponuje:

1) Mały rękodzielniczy (rzemieślniczy) obrót, ze względu na wolny obrót w rękodzielnictwie zestawić zupełnie i w każdym razie na równi z obrotem fabrycznym, co do handlu zaś, nadać wszystkim rękodzielnikom te same swobody co kupcom. 2) System koncesyi o ile nieodnosi się do stosunków policyjnych i sanitarnych znieść zupełnie. 3) Przymusową wędrówkę czeladników wprawdzie znieść, ale samą wędrówkę ułatwić ile możności. 4) Przymus mistrzowskich dzieł znieść, rządu jednak upraszać, by wzięto pod rozwagę, czyli i przy których rzemiosłach potrzebne i stosowne są egzamina. 5) Ustanowić prawem, że prowadzenie samodzielnego rzemiosła ma być pozwolone dopiero po zaszłej pełnoletności to jest po ukończonym 21. roku. 6) Zaprowadzenie kas wsparcia i dla słabych prawnie uregulować.

Mnichów, 25go sierpnia. Ściągnięcie z obiegu tak ulubionych u ludu cwancygerów i dwunastówek sprowadziło chwilową trudność w obrocie handlowym, a z palatynatu nadreńskiego donoszą, że zniżenie trojaków i szóstaków (baców) dało powód do nieporozumień i sporów na placu targowym, gdyż wielu niechce pieniądze te przyjmować, i potrzeba było nie raz już żądać pomocy policyjnej. Znany jest też dotychczasowy zwyczaj włościan osiadłych w górach, że kubraki swe i kamizelki przyozdabiają cwancygierami i dwunastówkami miasto guzików. Kto szedł za tym zwyczajem, uważany był za majętnego, i niepodpada żadnej wątpliwości, że tym sposobem nie jeden tysiąc reńskich monety tej nie przyszedł do obiegu publicznego. Po unieważnieniu jej straci ozdoba rzeczona na wartości, i rzecz ciekawa, jak sobie poradzą parobczaki, którzy uprzedzeni byli wielce dla tego zwyczaju, i czy monetę oddadzą do przetopienia, i zastąpią ją nową.

Dania.

(Przychód okrętów rosyjskich.)

Kopenhaga, 24go sierpnia. Dość liczne rosyjskie okręta wojenne, które w ostatnich dniach zwiedzały nasz port, i z których jeden dotąd jeszcze znajduje się tutaj, mają być wszystkie przeznaczone do stacyi floty amurskiej.

Rosya.

(Nowiny dworu. — Policyjne sądy ustne.)

Petersburg, 21. sierpnia. Zawierzytelniony nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem przy cesarskim dworze książę d'Osuna et de l'Infantado miał zaszczyt dnia 15. b. m. być przyjmowanym u Cesarza i przy tej sposobności doręczył swe listy wierzytelne. — Rzeczywisty radca stanu szambelan Łabeński, rosyjski minister-rezydent przy dworach wielkiego księcia Hessyi i księcia Nassau, mianowany jest nadzwyczajnym posłem i pełnomocnym ministrem przy federacyi Szwajcarskiej. — Szambelan, rzeczywisty radzca stanu książę Meszczerski, powołany jest na ochmistrza dworu Wielkiej księżny Katarzyny i występuje z sekretaryatu stanu Królestwa Polskiego. — Dla spiesznego załatwienia sporów między robotnikami i dawcami roboty mianowano na rozkaz Cesarza aż do reorganizacyi ustnych sądów policyjnych, tymczasową komisyę. Do zakresu tej komisyi należą wszystkie spory i skargi, jakie powstają między rzeczonemi osobami w obwodzie Petersburskim, Carskiego Sioła i Peterhofu, a których przedmiot nie wynosi sto rubli, albo jeżeli najmniej dziesięciu robotników na dawcę roboty zanoszą zażobę. Sprawy mniejszej kwoty należą w Petersburgu do zaprowadzonych przy dzielnicach miasta ustnych sądów pod przynależnym prystawnikiem. Komisya obowiązana jest przyjmować pisemne i ustne prośby skarzyciela.

Montenegro.

(Komisya graniczna.)

Prace komisyi granicznej bardzo mozolne; podstawą ich ma być stan z roku 1856. Sporne przedmioty są najczęściej tylko połoniny czyli górskie łąki bez dokładnego rozgraniczenia i bardzo często oznaczone temi samemi nazwami, co góry w małych odległościach, jak to zwykle zachodzi u ludów zostających na niskiej stopie kultury, na przykład jak na Kaukazie. Potrzeba przeto przesłuchywać wielu mieszkańców, których sprzeczne zeznania utrudniają robotę. Komisarz austryacki, biegły w języku ilirskim, jest tłumaczem, podobnież pełnomocnik księcia Daniły pełni przytem dobre posługi. W takim składzie rzeczy jest wielkie podobieństwo, że praca ta zabierze jeszcze nie mało czasu, zwłaszcza że potrzeba przedsięwziąć tryangulacyę dla odrysowania dokładnej mapy, a pracę tę polecono angielskiemu komisarzowi i jego pomocnikom. — Telegrafem donoszą: Komisya regulowania granicy zawinęła 24. sierpnia o czwartej godzinie rano na wojennym parопływie „Vulkan" z Antiwary do Raguzy.

Grecya.

(Pokłady złota odkryte. — Konzul grecki w Kandyi na odwołaniu.)

Ateny, 20. sierpnia. Porta żąda odwołania greckiego konzula na wyspie Kandyi.

— Na lewym brzegu Achelousu, w pobliżu Missolunghi odkryto pokłady złota.

Turcya.

(Odbudowanie Karsu. — Reklamacya Weli Baszy. — Wiadomości bieżące. — Obchód urodzin Cesarza austryackiego w Widyniu.)

Konstantynopol, 21. sierpnia. Porta ustanowiła wydział dla odbudowania warowni Karsu i kilku innych warowni.

— *Journal de Constantinople* zawiera następującą notę urzędową:

„Weli Basza do wielkiego Wezyra.

Z dzienników stambulskich wyczytuję adres niemuzułmańskich poddanych Porty wysokiej osiedlonych na wyspie Krecie, w którym zawierają się oszczerstwa i niesłuszne zażalenia na moją administracyę.

Umieszczenie adresu tego w dziennikach publicznych zdaje się na to wskazywać, że rząd cesarski niedopatrywał w wyrazach tych żadnej niesłuszności.

Złożyłem dostateczne dowody, że w ciągu administracyi mojej byłem posłuszny wszelkim rozkazom i poleceniom Porty wysokiej; a jeśli mię obwiniają, jakobym w tej lub owej sprawie postąpił sobie dowolnie, lub wbrew rozkazom rządu cesarskiego dopuścił się czynności jakiej z krzywdą własności, majątku, a nawet podał na zatratę życie któregobądź poddanego, tedy gotów jestem poddać się wyrokowi w razie sprawdzenia i udowodnienia mi winy.

Ośmielam się upraszać W. Excel. o wydanie rozkazu do sprawdzenia w drodze przynależnej, po której stronie jest prawda i słuszność, a równocześnie upraszam i o to, by niniejsze pismo moje jako odpowiedź na adres rzeczony umieszczono w dziennikach.

Weli."

— Kilku Mołdawianów (de condition obscure, mówi *Jour. de Constantinople*), którzy niedawno przybyli z Jas do Konstantynopola i przybrali charakter deputowanych, ogłosili po rozmówieniu się z Wielkim Wezyrem sprawozdanie, które W. Wezyr nietylko że skarcił ale i zaprzeczył urzędownie.

— Pogłoska o śmierci arcybiskupa Dyonizego z Serajewa nie potwierdza się wcale. Wrócił on do Serajewa, chociaż prawda, że złożony ciężką chorobą.

— Przybył tu Surraya Basza, gubernator syryjski, by porozumieć się z ministrami względem środków dla przywrócenia spokojności w tej prowincyi, gdzie samo już położenie miejscowe i dzikie obyczaje mieszkańców niweczą wszelkie usiłowania rządu.

— Zakładanie linii telegraficznej ze Skutari do Bagdadu idzie w porządku. Tak samo i na przestrzeni do Jusgatu.

— Z **Widdynu** donoszą z 22. sierpnia: Obchodzono tu jak najsolenniej uroczystość urodzin Jego c. k. apostolskiej Mości.

Wieczór o godzinie 6 przybył namiestnik turecki powtórnie wraz z innym gośćmi do zabudowania konzularnego na ucztę. Izmet Basza wzniósł toast na cześć Najjaśniejszego solenizanta i za powodzenie najdostojniejszego Domu cesarskiego, i tak przemówił:

„Oby Nieba zlały błogosławieństwo szczęścia na ludy austryackie i najdostojniejszą Jej Mość Cesarzowę, którą niedawno miałem szczęście oglądać osobiście, jak wyjeżdżała z Schoenbrunu z nowonarodzonym Cesarzewiczem Następcą."

Najdobrotliwsza Opatrzność ziściła wkrótce to serdeczne życzenie i przepowiednię dygnitarza tureckiego, gdyż przed godziną przywiozł uroczyście przyozdobiony parопływ wiadomość o szczęśliwym wypadku. W tej chwili zaczyna się rzęsiste oświetlenie zabudowania konzularnego, przed którem zebrała się ludność natłocznie.

Azya.

(Wiadomości z Indyi.)

Beguma, znajdująca się z pierwszym z innych naczelników w Bundie ma korpus wojska w sile 7000 strzelców z luntami, 3000 Sipojów, 2500 Nudżebów i 1400 jeźdźców z 8 działami. Wodzowie, którymi jest otoczoną, starają się wszelkim sposobem dostać posiłków. Han z Bareilly utracił wszystkich sprzymierzeńców i cierpi w Baraitestch wielki niedostatek. Maun Singha, który sprzyjał po części powstańcom a po części nam, oblegają obecnie z rozkazu Begumy Nawabu i Fyzabadu. Angielska kolumna wyruszyła w odsiecz. Nana Sahib znajdował się dnia 12. czerwca w Nanpurze, 120 angielskich mil od północno-wschodniej strony Luknowa nad granicą Nepalu, w sile 1000 jeźdźców z kraju Maratów i 40 do 60 pieszych. Beni Mahdo stoi w sile 2000 jeźdźców, 6000 piechoty z 9 działami w Simri na południowo-wschodniej stronie Luknowa. Firoz Szach z Delhów i Lukker Szach znajdują się z wielkim oddziałem powstańców w Sundi-Lah. Centrum Audy jest w naszem posiadaniu a w całym Doabie nad Gangesem panuje pokój. Wyprawa na rozpuszczone oddziały powstańców między Nepalem a Audą musi być odłożoną aż do chłodnej pory roku. Pogłoska o ogólnej amnestyi niepotwierdza się. W Luknowie pracują nad nowemi wielkiemi fortyfikacyami. Stan zdrowia w wojsku nie jest dobry, jednak spo-

dziewają się, że z deszczem nastąpi polepszenie. Szczątki oddziału Kuer Singha, zawsze jeszcze strasznie niepokoją Behar. Postanowienie krajowego rządu, odmówić swej sankcyi wcieleniu księstwa Dhar, przyjęto tu jaknajlepiej, gdyż nieuniknionem następstwem konfiskacyjnej polityki lorda Dalhousie, — była powszechna, w tem powstaniu wyraźnie objawiająca się niechęć ku panowaniu Anglii. Jenerał-gubernator bawi jeszcze w Allahabadzie a lady Canning jest w drodze z Madrasu do Kalkuty. Sir Colin Campbell bawi w Allahabadzie. Lord Elphinstone wyruszył z Bombaju na Dekkan.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 30. sierpnia. *Monitor* podaje następującą depeszę barona Gross z Tientsinu 19. czerwca: „Życzenia Cesarza zostały wysłuchane. Chiny staną otworem chrześciaństwu i prawie całemu przemysłowi zachodu. Dyplomatyczni ajenci będą mogli przez jakiś czas rezydować w Pekinie. Misyonarze przypuszczani będą wszędzie. Do Paryża przybędzie poseł chiński. Morderca Chapedelaina został ukarany, i oznajmi to nadworna gazeta Pekińska. Ustawy przeciw rozszerzeniu chrześciaństwa zostały zniesione. Francya i Anglia otrzymały obszerne koncesye.“

Turyn, 29. sierpnia. Depesza telegraficzna z Liwurny z 28. wieczór donosi, że w tamtejszym porcie dozwolono znowu sprzedawać bez przeszkody towary z Genuy, Korsyki, Francyi i Malty.— Jak donosi dzisiejszy *Patriota*, przestanie już wychodzić dziennik *Italia del Popolo*. — Kawaler Bensi, komisarz sardyński w Księstwach Naddunajskich, powrócił do Turynu.

Wiadomości handlowe.

Stryj, 22. sierpnia. Według doniesień handlowych podajemy średnie ceny zboża i innych foraliów, jakie były na targach w obwodzie naszym w pierwszej połowie sierpnia: mec pszenicy 2r.45k.; żyta 1r.53k.; jęczmienia 1r.20k.; owsa 1r.; hreczki 1r.38k.; kukurudzy 2r.10k.; ziemniaków 48k. Cetnar siana 53k. Sąg drzewa twardego 5r.17k., miękkiego 4r.7k. Funt mięsa wołowego 4k. Mas okowity 28k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 1. września.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	38	4	41
Dukat cesarski	„ „	4	41	4	44
Półimperyał zl. rosyjski	„ „	8	8	8	13
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	$33^1/_2$	1	$34^1/_2$
Talar pruski	„ „	1	30	1	$31^1/_8$
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	9	1	10
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	5	80	36
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	81	57	82	27
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	—	82	36

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 30. sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $82^7/_{16}$—$82^1/_2$ Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 92—93. — Lomb. wen. pożyczki z 5% 96 — 97. — Obligacye długu państwa 5% $81^5/_8$—$81^3/_4$, det. $4^1/_2$% 72 — $72^1/_8$, det. 4% $64^1/_4$—$64^1/_2$, detto 3% $49^1/_2$—$49^3/_4$, detto $2^1/_2$% $40^3/_4$ — 41, detto 1% 16 — $16^1/_4$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97 — —. Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 96 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. — Detto Medyol. 4% 95 —. — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 93 — $93^1/_2$, detto węgier. 82 — $82^1/_2$, detto galic. $81^1/_2$ — 82, detto siedmiogr. 81 — $81^1/_4$, detto innych krajów koron. 85 — 86. Oblig. bank. $2^1/_2$% $63^1/_2$ — 64. Pożyczka loter. z r. 1834 310 — 312 Detto z roku 1839 132 — $132^1/_4$ Detto z r. 1854 $109^1/_2$—$109^3/_4$ Renty Como $16^1/_2$ — $16^3/_4$.

Galic. list. zastawne 4% 77—78. — Póln. Oblig. Prior. 5% 88 - $88^1/_2$. — Glognickie 5% 85 — 86. Obligacye Dun. żegl. par. 5% 88 — $88^1/_2$. — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88 — $88^1/_4$. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 109 — 110. Akcyi bank. narodowego 945 — 946. Akcye c. k. uprzyw. towarzyst. kred. 238 — $238^1/_4$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $116^1/_2$ — 117. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. $88^1/_2$ — 89. Detto półn. kolei $165^3/_4$—166 Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $258^1/_4$ — $258^1/_2$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 zlr. z wpłatą 30% $100^1/_4$—$100^3/_8$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $92^1/_2$—$92^3/_4$ — Detto cisańskiej kolei żel. 100—$100^1/_8$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 237 — $237^1/_2$. — Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. $195^1/_2$—$195^3/_4$. — Detto losy tryest. 113—$113^1/_2$. Detto tow. żegl. parowej 520 — 522 Detto 13. wydania $102^3/_4$ — 103. Detto Lloyda 345 — 350. Peszt. mostu łańcuch. 58 — 59. Akcye młyna parowego wied. 87 — 88 — Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 19. — Detto 2. wydania 28 — 29. Esterhazego losy 40 złr. $78^1/_2$—79 — Windischgrätza losy $26^1/_2$—$26^3/_4$. Waldsteina losy $26^1/_4$—$26^1/_2$. Keglevicha losy $15^1/_4$—$15^1/_2$. Ks. Salma losy $42^1/_4$—$42^1/_2$ St. Genois $37^3/_4$ — $37^7/_8$. Palffego losy 40—$40^1/_4$. Clarego $38^3/_4$ — 39

Amsterdam 2 m. 85. Augsburg Uso $102^3/_4$. — Bukareszt 31 T. 271 —. Konstantynopol 31 T. — —. Frankfurt 3 m. $102^1/_4$ l. —. Hamburg 2 m. 75. — — Liwurna 2 m. 102. — Londyn 3 m. 10 — 11. — Medyolan 2 m. 102. — Paryż 2 m. $119^7/_8$. — — Cesarskich ważnych dukatów agio 105. Detto koron. 13 44 45. Napoleons'dor 8 5—6. Angielskie Sover. 10 11 — 12. Imperyał Ros. 8 10 11. Srebro —.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i wekslí.

Dnia 1. września.

Oblig. długu państwa 5% $82^3/_{16}$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4^1/_2$% —; 4% —; 3% —; — $2^1/_2$% —; pożyczka loter. z r. 1834 —; z r. 1839 133; z r. 1854 —; poż. nar. z r. 1854 $82^{13}/_{16}$ Obl. banku 952 Akcye bankowe —. Akcye zakładu kredytowego $242^1/_2$ Akcye kolei półn. po 1000 złr. $1697^1/_2$ Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą $263^1/_8$; kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej — Kolej cesarzowy Elżbiety $200^3/_4$. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 533. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr. —. — Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. $82^1/_8$. — detto węgierskie 83 Amsterdam —. Augsburg $102^3/_4$. Bukareszt 272 —. Konstantynopol —. Frankfurt $101^5/_8$. Hamburg $74^3/_4$. Lipsk — Liwurna — —. Londyn 10—$2^1/_2$ Medyolan — —. Marsylia $119^1/_8$. Paryż $119^1/_2$. — Agio duk. ces. 5.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 1. września.

Hotel europejski: PP. Murawski Romuald, z Płotyczy. — Marcinkowski Józef, z Tuligłów. — Wybranowski Roman, do Dzwinogrodu.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 1. września.

PP. Brzeżani Maur., do Konczak. — Flora Jak., c. k. rotm., do Tarnopola. — Geringer Józ., do Borszczowa. — Hohendorf Edwin, do Byszowa. — Jedrzejowicz Kazimirz, do Czaplego. — Kowalski Juliusz, do Tarnopola. — Pawlikowski Leander, do Majdanu. — Schiller Ludwik, c. k. pułkownik, do Tarnopola. — Soroczyński Romuald, do Choronowa. — Zgazdziński Konstanty, do Ulicka.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 31. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	323.61	+ 10.8°	83 4	półn.-zach. mi.	pochmurno
2. god. po poł.	323 37	+ 13.8°	66.4	zachodni sł.	„
10. god. wiecz.	323.33	+ 11 2°	80 7	„ mi.	deszcz

Wysokość deszczu 0.‴ 20.

KRONIKA.

Urząd targowy miasta Lwowa skazał w drugiej połowie zeszłego miesiąca następujące partye częścią na kary pieniężne a częścią na areszt i konfiskatę podejrzanych artykułów:

1) Za sprzedawanie wydętej cielęciny dwóch tutejszych handlarzy drobnem bydłem.

2) Za sprzedawanie węgrowatej wieprzowiny 1 tutejszego handlarza drobnem bydłem.

3) Za sprzedawanie niedojrzałych owoców 7 tutejszych a 7 obcych sadowników.

4) Za niedozwolony handel rozmaitemi towarami 4 chrześciańskich i 7 żydowskich partyi.

5) Za kupowanie zboża w zabronionym czasie 1 machlerza żydowskiego.

6) Za postronną sprzedaż 1 wieśniaka z Zimnowody.

7) Za sprzedawanie zepsutej dziczyzny 1 obcego przekupnia.

8) Za dodanie śmierdzącego dokładu do mięsa 1 chrześciańskiego rzeźnika.

9) Za przekupstwo 2 izraelitów.

10) Za niezameldowanie kupionego zboża 1 machlerza żydowskiego.

11) Za brak przepisanej wagi pieczywa 1 chrześciańskiego piekarza.

12) Za niedomierzanie 1 chrześcianke, a

13) za przekroczenie przepisów cementowych 1 izraelitkę.

— Kongregacya municypalna w Medyolanie wyznaczyła na cześć urodzin Następcy tronu wszystkim od dziesięciu lat osiadłym w Medyolanie kobietom, które powiły dziecię od 21. do ostatniego sierpnia r. b., na dziesięć miesięcy po 15 lire miesięcznie, a instytutowi niemowląt, ochronce małych dzieci i zakładowi ślepych ofiarowała po 1500 lirów.

— C. k. fregata „Nowara“ zarzuciła kotwicę 15. czerwca w zatoce Manili, o sześć mil od miasta tej samej nazwy pod Cavite. Dnia 29. maja odpłynęła z Batawii odbywszy całą tę podróż do 1800 mil w niespełna 17 dniach. Morze było zawsze spokojne i gładkie, i przy pomyślnym wietrze przerebywał statek codziennie 110—120 mil. Zresztą sprzyjała podróży pogoda i niezbyt wysoka temperatura. Dopiero w Manili nastały wielkie upały, a 16. zrana spadł deszcz ulewny. W Manili miała „Nowara“ pozostać do 9 dni, a z końcem października przybyć do Sidney.

— W neapolitańskiej prowincyi Basilikata, w gminie Bella dało się czuć 6. b. m. trzęsienie ziemi, które wprawdzie tylko 3 sekund trwało, ale co do gwałtowności równało się trzęsieniu z 16. grudnia 1857.

— Ogród zoologiczny w Berlinie otrzymał temi dniami rzadki i ciekawy przydatek. Jest to — jak pisze „Spencer Ztg.“ — szczególny rodzaj zwierzęcia, o który spierano się dotąd, czy ma być policzony do ptaków, czy też do zwierząt ssących, tak zwany J é ż z d z i ó b e m (Tachyglossus setosus) z Nowej Holandyi. Ma on długi dziób kaczy, mocne, długie szpony, kolce jak jéż, i może zwijać się w kłębek. Zębów nie ma wcale, natomiast długi, wystający język, którym w ojczyźnie swojej zgartuje mrówki i inne drobne owady. Tu jednak żywi się mlekiem i osepką, ale dotychczas udało się sprowadzić do Europy tylko kilka żywych egzemplarzy tego zwierzęcia.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*